

Graag maken wij gebruik van deze consultatie in aanvulling op het VNO-NCW commentaar. De meeste van onze leden zijn BRZO/PBZO plichtig en worden door dit voorstel geraakt. In deze reactie brengen wij specifieke opmerkingen in, om uiting te geven aan de zorgen die onze leden bij ons hebben geuit naar aanleiding van de publicatie.

Om de redenen die al genoemd zijn door VNO, is de VNCI tegen het doorberekenen van toezichtskosten aan BRZO bedrijven. Maar ook ons vertrouwen in het kader van onze samenwerking bij de Toezichtstafel Chemie wordt met dit voorstel zwaar op de proef gesteld. Bij de Tafel wordt gezamenlijk gewerkt aan beter, slimmer en efficiënter toezicht. De veronderstelling is dat hierdoor ook een verlaging van de kosten van toezicht bereikt kan worden. Het zonder enig vooroverleg met de sector publiceren van dit voorstel strookt niet met het vertrouwen dat wij van elkaar in een dergelijk traject mogen verwachten. De ingezette actie ervaren wij als een weinig constructieve opstelling van I-SZW.

Meer in detail zijn onze bezwaren:

1 Het voorstel is niet in lijn met het rapport Maat Houden

Volgens de indieners van het voorstel zou sprake zijn van onevenredig hoge kosten omdat die “voor een relatief kleine groep relatief hoog” zouden zijn. Daarom zou er grond zijn voor doorberekening. Van meer dan regulier toezicht en handhaving is bij BRZO geen sprake. De Seveso richtlijn legt dit toezicht immers als regulier toezicht op. Gerelateerd aan het totaal aantal bedrijven vraagt BRZO toezicht misschien meer inzet maar het is maar de vraag waar men de kosten aan relateert: aan omzet van de bedrijfstak / bijdrage aan de economie, aan het aantal in de bedrijfstak werkzame werknemers, aan het aantal (voorkomen)ongevallen of aan het doel van de inspectie. Het doel van de I-SZW inspectie is toezicht te houden op een veilige en gezonde arbeidsplek voor werknemers. Gezien de relatief lage ongevalscijfers in de chemie zijn de gemaakte kosten dan zeker niet hoog te noemen. De chemische industrie is ondanks het hoge risico qua (werknemers) veiligheid een van de koplopers in proactief bezig zijn met veiligheid. Het VCA systeem dat door veel sectoren gebruikt wordt is opgezet door de (petro)chemische industrie en wordt door deze sector continu verbeterd. Dat geldt ook voor de CEFIC best-practices die ook vooral door Nederlandse chemiebedrijven worden opgesteld en die met name de veiligheid in de logistieke keten substantieel verbeterd. Behalve dat er voor doorberekenen geen grond is vinden wij het daarom ook een verkeerd signaal.

2 Partijen hebben niet een zodanig direct belang dat doorberekening wordt gerechtvaardigd.

Het I-SZW toezicht bij BRZO bedrijven wordt geheel in het publiek belang uitgeoefend. Het is gericht op een gezonde en veilige arbeidsplek voor werknemers. Dat is voor BRZO bedrijven niet anders dan voor andere sectoren. Het profijt van het toezicht is daarmee net zo goed het profijt van de maatschappij als geheel.

Doorberekening zou aan de orde kunnen zijn indien partijen een direct belang bij het toezicht hebben. Volgens de Raad van State hebben partijen een belang bij adequaat toezicht en er profijt van als het vertrouwen in de sector door streng toezicht zou toenemen. Wij zijn ervan overtuigd dat het vertrouwen in de sector door dit I-SZW toezicht niet extra zal toenemen.

Ook hierbij is het namelijk maar de vraag waar dat vertrouwen aan wordt gerelateerd. Nemen we daarvoor de ongevallenstatistieken dan blijkt dat de chemische sector veel veiliger is dan andere productiesectoren.¹ Het aantal slachtoffers (werknemers) binnen onze sector waren de laatste tien jaar op 1 hand te tellen en ook de LTI cijfers liggen ver onder het gemiddelde van de industriële sector.

3 De onafhankelijkheid van het toezicht komt in het geding

¹ Arbeidsongevallenrapport 2014 I-SZW.

Toezicht moet onafhankelijk uitgevoerd worden. Die onafhankelijkheid kan in het geding komen als meer toezicht meer inkomsten opleveren. Het voorstel is ook vreemd omdat het financieren van extra inspectiecapaciteit (voor 3,9 miljoen) via hogere boeteopbrengsten door de minister van Sociale Zaken principieel onjuist werd gevonden. (TK 32 123 VX, nr. 49). Wij zien niet in waarom dit anders zou zijn bij betalen voor reguliere inspecties.

Daarnaast ontstaat met betalen voor toezicht een verstrengeling van de administratieve processen en de financiële wat de toezichttaak vertroebelt.

4 Dat de concurrentiepositie volgens het voorstel niet onaanvaardbaar wordt aangetast is te eenzijdig benaderd. Indien elke dienst vanuit haar eigen visie denkt dat de extra financiële last wel meevalt, kan dat cumulatief voor de sector heel anders uitpakken. Gekeken moet worden naar de totale lastendruk vanuit het totale industriebeleid en niet vanuit een van de deelnemers. De trend die gaat ontstaan om (ook) deze kosten door te berekenen tast in ieder geval in de beeldvorming het ondernemersklimaat in Nederland aan, bij de veelal buiten Nederland gevestigde moederbedrijven. Onze bedrijven investeren bij voorkeur hun middelen in daadwerkelijke veiligheidsmaatregelen.

5 5 miljoen doorberekenen van de totale begroting van een kleine 100 miljoen

Het voorstel beoogt 5 miljoen van de totale begroting van een kleine 100 miljoen bekostigd te krijgen. De keuze om dit door BRZO bedrijven te laten betalen is arbitrair en onvoldoende onderbouwd. Deze keuze alleen baseren op het feit dat het een afgebakende groep is, is principieel onjuist. Ook andere bedrijfstakken die geïnspecteerd worden zijn afgebakende groepen zoals uit de kentallen van SZW blijkt. Het geeft rechtsongelijkheid om de toezicht kosten alleen op de BRZO bedrijven af te wentelen.

Een solide onderbouwing evenals die van de genoemde bedragen in de toelichting (totale kosten PM, BRZO kosten 6 miljoen?) ontbreekt. Worden ook de kosten verrekend die met ongevalsonderzoek te maken hebben en de bredere scope die een inspectie vaak heeft dan alleen BRZO onderwerpen?

Een financieel plafond in de wet ontbreekt en de verdere uitwerking wordt geheel aan het ministerie overgelaten. Dat vinden wij onwenselijk.

6 Doorberekening is geen prikkel om daadwerkelijk efficiënter te werken. Dat I- SZW de BRZO inspecties duur vindt heeft ook te maken met de versnippering van de inspecties over verschillende handhavende diensten. De versnippering van het toezicht leidt tot indirecte werkzaamheden die niet aan toezicht kunnen worden besteed. Dat kan veel efficiënter en daar wordt volgens IMPULS en het nieuwe VTH stelsel nog aan gewerkt. Ook wordt in IMPULS gemeld dat het toezicht model nog moet worden aangepast.

Daarnaast kunnen de kosten ook als hoog worden ervaren omdat de inspectiedruk in Nederland relatief hoog is, waardoor de kosten wellicht ook hoger zijn dan in omliggende landen. Gezien de ongeval cijfers in de chemie die, zoals gesteld, ver onder het gemiddelde liggen van de industriële sector zou de inspectiedruk juist af moeten nemen. Bij andere sectoren is immers veel meer winst te behalen. (Volgens het nieuwsbericht van 12 mei 2015 van I-SZW komen er gemiddeld 5 mensen per jaar om het leven door een val van een ladder of steiger op bouwterreinen.)

Ook de inzet soms van twee inspecteurs zonder onderlinge taakverdeling roept bij doorberekening vragen op. Hoe wordt deze noodzaak bepaald?

In het Meerjarenplan 2015-2018 lezen wij (pag. 14) dat "overheden de taken die zij uitvoeren zo efficiënt mogelijk moeten uitvoeren. Kosten verlaging voor bedrijven, (...) speelt hierbij een rol". Een doorberekening past daar niet in, dit betekent juist een kostenverhoging.

Indien inspectiekosten worden doorberekend aan de "klant" mag deze "klant" ook een kwaliteitsstandaard verwachten. Ervaring in onze sector leert dat de kwaliteit van de inspecties nog steeds een zeer gevarieerd beeld geven. Als voorbeelden noemen wij beoordelingen van VBS elementen (soms nogal arbitrair) en de proportionaliteit, bijvoorbeeld of het wel een overtreding is en gaan die wel over BRZO). Over de beoordeling zal meer discussie komen omdat de resultaten van het toezicht directe gevolgen hebben voor de positie in het toezichtmodel en daarmee directe financiële gevolgen.

Als de kwaliteit van de dienst ter discussie staat, zal het moeten betalen voor inspecties tot onbegrip leiden en de onderlinge verstandhouding niet ten goede komen.

7 De suggestie wordt gewekt dat er “de afgelopen jaren een aantal ernstige ongelukken gebeurd zijn bij deze bedrijven met grote gevolgen”. Waarom worden zij niet genoemd? Waren dit wel BRZO/ I-SZW zaken? Ongevallen met doden door besloten ruimten zijn geen ongevallen die onder BRZO wetgeving mogen worden gerekend. Ook wordt gesuggereerd dat het gaat om omwonenden, een doelgroep die niet bij de I-SZW ligt.

Conclusie

Wij verwachten van de overheid dat zij verstandige keuzes maakt in de wijze waarop zij toezicht uitvoert. De voorgestelde doorberekening is dat naar onze mening niet. Wij verwachten u door deelname aan deze consultatieronde voldoende overtuigd te hebben om het voorstel niet door te zetten. Wij zijn graag bereid onze argumenten toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Jos Roosen

17 mei 2015

Mw. mr. J.M.H Roosen

Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie

T 070 337 87 24 roosen@vnci.nl

Loire 150, 2491 AK Den Haag | Postbus 443, 2260 AK Leidschendam

Wilt u op de hoogte blijven? Kijk dan op www.vnci.nl |

Benieuwd naar de toekomst van de chemie in Nederland? www.heeftdechemietoekomst.nl